

638**USTAWA**

z dnia 11 maja 2001 r.

o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.**Rozdział 1****Przepisy ogólne**

Art. 1. 1. Ustawa określa wymagania, jakim muszą odpowiadać opakowania ze względu na zasady ochrony środowiska oraz sposoby postępowania z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

2. W sprawach dotyczących postępowania z odpadami opakowaniowymi w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy o odpadach.

3. Przepisy ustawy nie naruszają postanowień działu II w tytule I ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627).

Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się do opakowań wprowadzanych na polski obszar celny w ramach procedury dopuszczenia do obrotu, opakowań będących przedmiotem działalności gospodarczej na terenie kraju oraz wszystkich powstałych z nich odpadów opakowaniowych.

Art. 3. 1. Opakowaniami w rozumieniu ustawy są wprowadzone do obrotu wyroby wykonane z jakichkolwiek materiałów, przeznaczone do przechowywania, ochrony, przewozu, dostarczania lub prezentacji wszelkich produktów, od surowców do towarów przetworzonych.

2. Opakowania obejmują:

- 1) opakowania jednostkowe, służące do przekazywania produktu użytkownikowi w miejscu zakupu, w tym przeznaczone do konsumpcji produktów naczynia jednorazowego użytku,
- 2) opakowania zbiorcze, zawierające wielokrotność opakowań jednostkowych produktów, niezależnie od tego, czy są one przekazywane użytkownikowi, czy też służą zaopatrywaniu punktów sprzedaży i które można zdjąć z produktu bez naruszenia jego cech,
- 3) opakowania transportowe, służące do transportu produktów w opakowaniach jednostkowych lub zbiorczych w celu zapobiegania ich uszkodzeniom, z wyłączeniem kontenerów do transportu drogowego, kolejowego, wodnego lub lotniczego.

3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) odpadach opakowaniowych — rozumie się przez to wszystkie opakowania, w tym opakowania wielo-

krotnego użytku wycofane z ponownego użycia, stanowiące odpady w rozumieniu przepisów o odpadach, z wyjątkiem odpadów powstających w procesie produkcji opakowań,

- 2) odzysku — rozumie się przez to odzysk w rozumieniu przepisów o odpadach,
- 3) recyklingu — rozumie się przez to recykling w rozumieniu przepisów o odpadach,
- 4) wielokrotnym użytku — rozumie się przez to każde działanie, w trakcie którego opakowanie przeznaczone i zaprojektowane do co najmniej dwukrotnego zastosowania jest powtórnie wykorzystywane do tego samego celu, do którego było pierwotnie przeznaczone.

Art. 4. Przepisy ustawy nie naruszają wymagań przewidzianych dla opakowań w przepisach odrębnych.

Rozdział 2**Obowiązki producenta, importera i eksportera opakowań**

Art. 5. 1. Producent i importer opakowań powinni ograniczać ilość i negatywne oddziaływanie na środowisko substancji stosowanych do produkcji opakowań oraz wytwarzanych odpadów opakowaniowych w taki sposób, aby:

- 1) objętość i masa opakowań były ograniczone do niezbędnego minimum wymaganego do spełnienia ich funkcji, biorąc pod uwagę oczekiwania użytkownika,
- 2) opakowania były projektowane i wykonane w sposób umożliwiający ich wielokrotny użytek i późniejszy recykling, a jeśli nie jest to możliwe, to przynajmniej recykling, a jeżeli nie jest on możliwy, to inną formę odzysku,
- 3) opakowania zawierały możliwie najmniejszą ilość substancji stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub dla środowiska,
- 4) maksymalna suma zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniu nie przekraczała 100 mg/kg, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą uzyskania wiarygodnych i powtarzalnych wyników, określi, w drodze rozporządzenia, metodyki referencyjne oznaczania sumy zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach.

3. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się właściwościami fizycznymi i składem chemicznym opakowań, a także ryzykiem powstania zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi lub dla środowiska, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje opakowań zwolnionych z wymagań określonych w ust. 1 pkt 4 oraz rodzaje opakowań, dla których maksymalna suma zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego może być wyższa niż określona w ust. 1 pkt 4, czas trwania oraz szczegółowe warunki zwolnienia lub podwyższenia zawartości.

4. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, kierując się właściwościami fizycznymi i składem chemicznym opakowań i odpadów opakowaniowych oraz ich podatnością na rozkład biologiczny, może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania dotyczące opakowań ze względu na zalecaną metodę odzysku,
- 2) wymagania dotyczące opakowań wielokrotnego użytku.

5. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, kierując się dostępnymi możliwościami technologicznymi i wymaganiami ochrony środowiska, może, w drodze rozporządzenia, ustanowić ograniczenia lub zakazy stosowania określonych substancji używanych do produkcji opakowań, niespełniających wymagań określonych w ust. 1.

Art. 6. 1. Producent i importer opakowań mają obowiązek ich oznakowania, chyba że rodzaj opakowania tego nie wymaga.

2. Oznakowanie powinno określać:

- 1) rodzaj materiałów wykorzystanych do produkcji opakowania,
- 2) możliwość wielokrotnego użytku opakowania,
- 3) przydatność opakowania do recyklingu.

3. Oznakowanie umieszcza się na opakowaniu lub na naklejonej na nim etykiecie, a jeśli rozmiary opakowania na to nie pozwalają — na dołączonej do niego informacji.

4. Oznakowanie powinno być wyraźne, widoczne i czytelne oraz powinno zachowywać trwałość również po otwarciu opakowania.

5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje opakowań podlegających oznakowaniu,
- 2) wzory oznaczeń opakowań

— kierując się potrzebą stworzenia jednolitego systemu oznakowania.

Art. 7. 1. Producent, importer i eksporter opakowań są obowiązani do składania właściwemu marszałkowi

województwa rocznego sprawozdania o masie wytworzonych, przywiezionych z zagranicy oraz wywiezionych za granicę opakowań, według rodzaju materiałów, z jakich zostały wykonane, z wyszczególnieniem opakowań wielokrotnego użytku, oraz o przestrzeganiu ograniczeń wynikających z art. 5 ust. 1 pkt 4, w terminie do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą ujednoczenia sprawozdań, o których mowa w ust. 1, określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy służących do składania sprawozdań, uwzględniając specyfikę małych i średnich przedsiębiorstw.

3. Dokumenty, na podstawie których sporządza się sprawozdanie, powinny być przechowywane przez 5 lat.

4. Marszałek województwa, któremu przedstawiane jest sprawozdanie, może, w drodze decyzji, zobowiązać producenta, importera lub eksportera opakowań do przedłożenia dokumentów, o których mowa w ust. 3.

5. Właściwość miejscową marszałka województwa ustala się według siedziby lub miejsca zamieszkania producenta, importera lub eksportera opakowań, a w przypadku braku siedziby lub miejsca zamieszkania producenta, importera lub eksportera opakowań na terenie kraju właściwy miejscowo jest Marszałek Województwa Mazowieckiego.

Rozdział 3

Obowiązki producenta, importera i eksportera produktów w opakowaniach

Art. 8. Do producenta i importera produktów w opakowaniach przepisy art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1—4 stosuje się odpowiednio.

Art. 9. 1. Obowiązki producenta i importera produktów w opakowaniach w zakresie osiągnięcia poziomów odzysku i recyklingu określają przepisy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

2. Obowiązki producenta i importera produktów w opakowaniach w zakresie sprawozdawczości o ilości i rodzajach stosowanych opakowań określają przepisy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

3. Eksporter produktów w opakowaniach jest obowiązany do składania właściwemu marszałkowi województwa rocznego sprawozdania o masie wywiezionych za granicę opakowań, według rodzaju materiału, z jakich zostały wykonane, z wyszczególnieniem opakowań wielokrotnego użytku zastosowanych do opakowań eksportowanych produktów, w terminie do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy. Przepis art. 7 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

4. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą ujednoczenia sprawozdań, o których mowa w ust. 3, określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy służących do składania sprawozdań, uwzględniając specyfikę małych i średnich przedsiębiorstw.

5. Dokumenty, na podstawie których sporządza się sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, powinny być przechowywane przez 5 lat. Przepis art. 7 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 10. 1. Producent i importer substancji chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska, określonych w przepisach o substancjach i preparatach chemicznych, są obowiązani ustalić wysokość kaucji na opakowania jednostkowe tych substancji, nie niższą od 10% i nie wyższą od 30% ceny substancji chemicznej zawartej w takim opakowaniu.

2. Producent i importer substancji chemicznych, o których mowa w ust. 1, są obowiązani odebrać na własny koszt od sprzedawcy opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach.

3. Jeżeli zwrot pobranej kaucji przez sprzedawcę jest niemożliwy z powodu przerwy lub zakończenia działalności, producent lub importer substancji chemicznych, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany przyjmować od użytkowników opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po substancjach chemicznych. Przyjmując opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach, producent lub importer jest obowiązany zwrócić pobraną kaucję.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje opakowań dla określonych rodzajów substancji chemicznych, wobec których stosuje się inną wysokość kaucji, niż określona w ust. 1, ze względu na specyfikę tych opakowań lub tych substancji.

Art. 11. Producent i importer, o których mowa w art. 10 ust. 1, są obowiązani do posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych po substancjach chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska, o którym mowa w przepisach o odpadach.

Rozdział 4

Obowiązki sprzedawcy i użytkownika produktów w opakowaniach

Art. 12. Sprzedawca produktów w opakowaniach jest obowiązany do przekazywania użytkownikom tych produktów informacji o opakowaniach i odpadach opakowaniowych w zakresie:

- 1) dostępnych systemów zwrotu, zbiórki i odzysku, w tym recyklingu,
 - 2) właściwego postępowania z odpadami opakowaniowymi,
 - 3) znaczenia oznaczeń stosowanych na opakowaniach
- co najmniej przez wywieszenie odpowiedniej informacji w miejscu sprzedaży.

Art. 13. 1. Jednostki handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 25 m², sprzedające napoje w opakowaniach jednorazowych, są obowiązane do posiadania w ofercie handlowej podobnych produktów dostępnych w opakowaniach wielokrotnego użytku.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, uwzględniając możliwości stosowania opakowań wielokrotnego użytku, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje napojów, których nie dotyczy obowiązek, o którym mowa w ust. 1.

Art. 14. Jednostki handlu detalicznego są obowiązane do przyjmowania zwracanych i na wymianę opakowań wielokrotnego użytku po produktach w takich opakowaniach, które znajdują się w ich ofercie handlowej.

Art. 15. Jednostki handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 2 000 m² są obowiązane do prowadzenia na własny koszt selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych po produktach w opakowaniach, które znajdują się w ich ofercie handlowej, według rodzajów odpadów określonych w przepisach o odpadach.

Art. 16. 1. Sprzedawca substancji chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, jest obowiązany pobrać kaucję za opakowania jednostkowe tych substancji w wysokości ustalonej przez ich producenta lub importera.

2. Sprzedawca, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany przyjmować od użytkowników opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po substancjach, o których mowa w art. 10 ust. 1, w celu ich przekazania producentowi lub importerowi. Przyjmując opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach, sprzedawca jest obowiązany zwrócić pobraną kaucję.

3. Sprzedawca, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów opakowaniowych po substancjach chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska, o którym mowa w przepisach o odpadach.

Art. 17. Użytkownik substancji chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, jest obowiązany zwrócić sprzedawcy opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach.

Art. 18. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów art. 10, art. 12—14 oraz art. 16 ust. 1 i 2 sprawuje Inspekcja Handlowa, działająca na podstawie przepisów odrębnych.

Rozdział 5

Obowiązki organów administracji publicznej

Art. 19. 1. Na podstawie sprawozdań, o których mowa w art. 7 ust. 1 oraz w art. 9 ust. 3, marszałek województwa sporządza raport wojewódzki zawierający:

- 1) imię i nazwisko, adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby producenta, importera i eksportera opakowań oraz eksportera produktów w opakowaniach,
- 2) masę wytworzonych, przywiezionych z zagranicy lub wywiezionych za granicę opakowań, według rodzaju materiału, z jakiego zostały wykonane, z wyszczególnieniem opakowań wielokrotnego użytku,
- 3) informację o realizacji przez producentów i importerów opakowań ograniczeń wynikających z art. 5 ust. 1 pkt 4.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, marszałek województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska do dnia 15 maja za poprzedni rok kalendarzowy.

3. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą stworzenia ujednoczonego systemu zbierania i przetwarzania danych, o których mowa w ust. 1, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady składania raportów wojewódzkich oraz wzór formularza.

Art. 20. Minister właściwy do spraw środowiska prowadzi bazę danych, dotyczących gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, na podstawie raportów wojewódzkich, o których mowa w art. 19 ust. 1, oraz sprawozdań i zbiorczych informacji, o których mowa w przepisach o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 21. Kto, produkując, importując lub wprowadzając do obrotu opakowania lub produkty w opakowaniach:

- 1) przekracza maksymalną sumę zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniu lub
- 2) nie znakuje opakowań zgodnie z wymogami, podlega karze grzywny.

Art. 22. 1. Kto, produkując, importując lub eksportując opakowania, nie składa marszałkowi województwa sprawozdań o opakowaniach lub składa sprawoz-

danie niezgodne z dokumentami, niekompletne lub nieterminowo,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega eksporter produktów w opakowaniu, który nie składa marszałkowi województwa sprawozdania o wywiezionych za granicę opakowaniach.

Art. 23. Kto, produkując lub importując substancje chemiczne bardzo toksyczne, toksyczne, rakotwórcze, mutagenne lub niebezpieczne dla środowiska:

- 1) nie ustala wysokości kaucji na opakowanie tej substancji lub ustala ją w wysokości niezgodnej z przepisami, lub
- 2) nie odbiera na własny koszt opakowań po tych substancjach, podlega karze grzywny.

Art. 24. Kto, sprzedając substancje chemiczne bardzo toksyczne, toksyczne, rakotwórcze, mutagenne lub niebezpieczne dla środowiska:

- 1) nie pobiera od użytkownika substancji kaucji albo pobiera w wysokości niezgodnej z przepisami, lub
- 2) nie zwraca użytkownikowi substancji kaucji lub nie przyjmuje od użytkownika opakowania wielokrotnego użytku i odpadów opakowaniowych po tej substancji, podlega karze grzywny.

Art. 25. Kto, będąc użytkownikiem substancji chemicznej bardzo toksycznej, toksycznej, rakotwórczej, mutagennej lub niebezpiecznej dla środowiska, nie zwraca sprzedawcy opakowania wielokrotnego użytku i odpadów opakowaniowych po tej substancji,

podlega karze grzywny.

Art. 26. Kto, sprzedając produkty w opakowaniach, nie wywiesza w miejscu sprzedaży informacji o opakowaniach i odpadach opakowaniowych w zakresie:

- 1) dostępnych systemów zwrotu, zbiórki i odzysku, w tym recyklingu,
- 2) właściwego postępowania z odpadami opakowaniowymi,
- 3) znaczenia oznaczeń stosowanych na opakowaniach, podlega karze grzywny.

Art. 27. Kto, zarządzając jednostką handlu detalicznego, nie przyjmuje zwracanych i na wymianę opakowań wielokrotnego użytku po produktach będących w ofercie handlowej w tej jednostce,

podlega karze grzywny.

Art. 28. Kto, zarządzając jednostką handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 2000 m², nie prowadzi selektywnej zbiórki opakowań po produktach będących w ofercie handlowej w tej jednostce,

podlega karze grzywny.

Art. 29. Orzekanie w sprawach o czyny określone w art. 21—28 następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

Art. 30. W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 77, poz. 335, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, Nr 133, poz. 885 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668,

z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 109, poz. 1157 oraz z 2001 r. Nr 38, poz. 452) w art. 2 w ust. 1 w pkt 10 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) kontrola przestrzegania przepisów o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.”

Art. 31. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z wyjątkiem art. 5 ust. 1 pkt 4, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

639

USTAWA

z dnia 11 maja 2001 r.

o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa obowiązki importerów oraz wytwórców produktów, zwanych dalej „przedsiębiorcami”, związane z wprowadzaniem na rynek krajowy produktów w opakowaniach, których rodzaje określa załącznik nr 1 do ustawy, i produktów wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 do ustawy, oraz określa zasady ustalania i pobierania opłaty produktowej i opłaty depozytowej.

2. Przez przedsiębiorcę wprowadzającego na rynek krajowy produkty w opakowaniach wymienionych w załączniku nr 1 do ustawy rozumie się także przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 500 m², sprzedającego produkty tam pakowane.

3. Przepisy ustawy stosuje się również do przedsiębiorcy wprowadzającego na rynek krajowy w drodze importu towary, których częściami składowymi są produkty wymienione w załącznikach nr 2 i 3 do ustawy.

4. W sprawach dotyczących gospodarowania odpadami opakowaniowymi i odpadami użytkowymi, nieuregulowanych ustawą, stosuje się przepisy o odpadach.

5. Przepisy ustawy nie naruszają postanowień działu II w tytule I ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627).

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) akumulatorze ołowiowym (kwasowym) — rozumie się przez to akumulator rozruchowy lub pojedyncze ogniwo akumulatora przemysłowego,

2) eksporcie produktów — rozumie się przez to objęcie produktów procedurą wywozu, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. — Kodeks celny (Dz. U. Nr 23, poz. 117, Nr 64, poz. 407, Nr 121, poz. 770, Nr 157, poz. 1026 i Nr 160, poz. 1084, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 160, poz. 1063, z 1999 r. Nr 40, poz. 402 i Nr 72, poz. 802, z 2000 r. Nr 22, poz. 269, Nr 119, poz. 1250 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 12, poz. 92 i Nr 29, poz. 320),

3) imporcie produktów — rozumie się przez to objęcie produktu procedurą dopuszczenia do obrotu, w rozumieniu przepisów ustawy — Kodeks celny,

4) Narodowym Funduszu — rozumie się przez to Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska,

5) odpadzie opakowaniowym — rozumie się przez to odpady w rozumieniu przepisów o opakowaniach i odpadach opakowaniowych powstające z opakowań, których rodzaje wymienione są w załączniku nr 1 do ustawy,

6) odpadzie użytkowym — rozumie się przez to odpady powstające z produktów wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 do ustawy,

7) odzysku — rozumie się przez to odzysk w rozumieniu przepisów o odpadach,

8) opłacie depozytowej — rozumie się przez to opłatę pobieraną przy sprzedaży detalicznej akumulatorów ołowiowych (kwasowych) jako osobnych produktów, której zwrot następuje po przekazaniu zużytego akumulatora sprzedawcy detalicznemu tych akumulatorów lub do punktu systemu zbiórki zużytych akumulatorów zorganizowanego przez przedsiębiorcę,